

Preek ds. J. Linandi, GKin regio Tilburg (tevens OLE), 22 maart 2026
“Keer terug naar de Heer en leef/ Berbalik kepada Tuhan dan hidup”
Hosea 5:8-6:3

1. Als iemand kwijt is

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, stel je eens voor dat je met je kleine kind ergens bent – op een markt, in een winkelcentrum of op een druk plein – en ineens zie je je kind niet meer.

Je kijkt om je heen, roept zijn naam, zoekt overal. Op dat moment denk je niet: *ach, het komt wel goed. Ik wacht maar rustig af terwijl ik koffie drink.* Nee, natuurlijk niet. Je voelt meteen hoe belangrijk dat kind voor je is. Je wilt hem zo snel mogelijk vinden.

Wanneer je hem eindelijk weer ziet, wat doe je dan? Je loopt naar hem toe, slaat je armen om hem heen en bent vooral blij dat hij weer bij je is.

Zo laat de Bijbel ons iets zien van het hart van God. Dit beeld helpt ons te begrijpen wat er gebeurt in het boek van de profeet Hosea.

Hosea was een profeet in het noordelijke koninkrijk Israëel, ongeveer tussen 750 en 722 v.Chr. Voordat hij profeteerde, ging Amos hem voor. Zijn tijdgenoten in Juda waren Jesaja en Micha.



1. Ketika seseorang hilang

Jemaat yang terkasih, bayangkan Anda berada di suatu tempat bersama anak kecil Anda - di pasar, di pusat perbelanjaan, atau di alun-alun yang ramai - dan tiba-tiba Anda tidak lagi melihat anak Anda.

Anda melihat sekeliling, memanggil namanya, dan mencari ke mana-mana. Pada saat itu Anda tidak berpikir: *ah, nanti juga akan baik-baik saja. Saya tunggu saja sambil minum kopi.* Tidak, tentu saja tidak. Anda langsung merasakan betapa berharganya anak itu bagi Anda. Anda ingin menemukannya secepat mungkin.

Dan ketika akhirnya Anda melihatnya kembali, apa yang Anda lakukan? Anda berjalan menghampirinya, memeluknya, dan terutama bersukacita karena ia kembali bersama Anda.

Seperti ini juga Alkitab menunjukkan kepada kita tentang hati Allah. Gambaran ini menolong kita memahami apa yang terjadi dalam kitab nabi Hosea.

Hosea adalah seorang nabi di kerajaan Israel utara, sekitar tahun 750 sampai 722 SM. Sebelum Hosea bernubuat, ada nabi Amos. Rekan sezamannya di Yehuda adalah Yesaya dan Mikha.



<p>Israël was verdeeld in twee koninkrijken: het noordelijke rijk (Efraïm) en het zuidelijke rijk Juda. Het noordelijke rijk raakte steeds verder van God verwijderd en werd uiteindelijk in 722 v.Chr. door de Assyriërs veroverd.</p> <p>In beide koninkrijken werd de God van Israël ingeruild voor andere goden, zoals Baäl en Astarte. Tegelijk groeide het onrecht in het land: weduwen werden uitgebuit, wezen verkocht als slaaf, rechters lieten zich omkopen. Corruptie vierde hoogtij.</p> <p>Langzaam groeide de afstand tot God. Niet omdat God verdwenen was, maar omdat de mensen Hem verlieten. Andere dingen werden belangrijker dan God.</p> <p>Daarom klinkt er in Hosea 5 een alarm: “<i>Blaas de ramshoorn... sla alarm!</i>” God wil Zijn volk wakker schudden. Niet om hen weg te sturen, maar om hen terug te roepen.</p> <p>In Hosea 6 klinkt de oproep: “<i>Kom, laten wij teruggaan naar de HEER.</i>” Dat is de boodschap van deze tekst: Keer terug naar de Heer en leef. Het is niet toevallig dat deze boodschap klinkt in het boek van Hosea. De naam Hosea betekent: “De Heer redt.” Daarin klinkt de kern van Gods hart: Hij laat mensen niet verloren lopen, zoekt hen en brengt hen terug.</p> <p>2. Gods boosheid komt voort uit liefde Voordat herstel kan plaatsvinden, laat God zien hoe ernstig de situatie is. Daarom klinken soms harde woorden. God zegt dat Hij als een leeuw zal aanvallen. Maar die boosheid komt niet voort uit haat of wrok. Ze komt voort uit gekwetste liefde. Achter Gods oordeel zit een hart dat verlangt naar herstel van de relatie met Zijn volk.</p> <p>God blijft waarschuwen. Steeds weer stuurt Hij profeten die zeggen: “Deze weg leidt naar de afgrond.” Als het volk zo doorgaat, zal een vreemde macht het land veroveren. God kan het kwaad niet laten doorgaan. In Zijn liefde en rechtvaardigheid moet Hij ingrijpen.</p> <p>Dat zien we in het leven van profeet Hosea zelf.</p>	<p>Israel terbagi menjadi dua kerajaan: kerajaan utara (Efraim) dan kerajaan selatan, Yehuda. Kerajaan utara semakin menjauh dari Allah dan akhirnya pada tahun 722 SM ditaklukkan oleh bangsa Asyur.</p> <p>Di kedua kerajaan itu, Allah Israel ditinggalkan dan digantikan dengan ilah-ilah lain, seperti Baal dan Asytoret. Pada saat yang sama ketidakadilan semakin merajalela: janda-janda ditindas, anak yatim dijual sebagai budak, para hakim menerima suap. Korupsi merajalela.</p> <p>Perlahan-lahan jarak dengan Allah semakin besar. Bukan karena Allah yang pergi, tetapi karena manusia meninggalkan Dia. Hal-hal lain menjadi lebih penting daripada Allah.</p> <p>Karena itu dalam Hosea 5 terdengar peringatan: “<i>Tiuplah sangkakala... bunyikan tanda bahaya!</i>” Allah ingin membangunkan umat-Nya. Bukan untuk mengusir mereka, tetapi untuk memanggil mereka kembali.</p> <p>Dalam Hosea 6 terdengar panggilan: “<i>Marilah kita berbalik kepada TUHAN.</i>” Itulah pesan dari bagian ini: Berbalik kepada Tuhan dan hidup. Bukan kebetulan bahwa pesan ini muncul dalam kitab Hosea. Nama Hosea berarti: “TUHAN menyelamatkan.” Di dalam nama itu terdengar isi hati Allah: Ia tidak membiarkan manusia tersesat, tetapi mencari dan membawa mereka kembali.</p> <p>2. Kemarahan Allah berasal dari kasih Sebelum pemulihan terjadi, Allah menunjukkan betapa seriusnya keadaan itu. Karena itu terdengar perkataan yang keras. Allah berkata bahwa Ia akan menyerang seperti singa. Namun kemarahan itu bukan berasal dari kebencian atau dendam, melainkan dari kasih yang terluka. Di balik penghakiman Allah ada hati yang merindukan pemulihan hubungan dengan umat-Nya.</p> <p>Allah terus memperingatkan. Berulang kali Ia mengutus para nabi yang berkata: “Jalan ini menuju kehancuran.” Akan datang bangsa asing yang menaklukkan negeri kalian. Allah tidak dapat membiarkan kejahatan berlanjut. Dalam kasih dan keadilan-Nya, Ia harus bertindak.</p> <p>Hal itu juga terlihat dalam kehidupan nabi Hosea</p>
--	---

God gaf hem de opdracht te trouwen met Gomer, een prostituee. Hij wist dat zij ontrouw zou zijn. En dat gebeurde ook. Gomer ging vreemd. Ze ging voortdurend haar eigen weg. Toch bleef Hosea haar zoeken.



Zijn huwelijk werd een levend voorbeeld van Gods relatie met Israël. Zoals een vrouw haar man ontrouw kan zijn, zo was Israël ontrouw aan God. Maar zoals Hosea zijn vrouw bleef zoeken, zo blijft God Zijn volk zoeken. Zoals Paulus schrijft: *“Als wij ontrouw zijn, blijft Hij ons trouw, want Zichzelf verloochenen kan Hij niet.”* (2 Timoteüs 2:13)

3. Gods verlangen: dat wij terugkeren

God zegt in Hosea 5:15: *“Ik trek mij terug... totdat zij Mij weer zoeken.”* God dwingt Zijn volk niet, maar verlangt dat zij terugkomen.

Dan horen we de woorden: *“Kom, laten wij teruggaan tot de Heer. Hij heeft ons verscheurd, Hij zal ons genezen.”* Hier zien we het hart van God. Hij verlangt dat Zijn volk zegt: ‘Laten we teruggaan naar de Heer.’ Dat is bekering: terugkeren naar God. Als dat gebeurt, komt er weer leven. Dan komt er weer toekomst.

Het is ontroerend om te zien hoe kwetsbaar God zich hier opstelt. Als een echtgenoot die bedrogen en diep gekwetst is, maar toch zegt: *‘Mijn geliefde, als je terugkomt, ben Ik er weer voor je. Ik wil je niet kwijt.’*

Wanneer mensen tot Hem terugkeren, is Hij er. Zoals de vader in de gelijkenis van de verloren zoon. Toen hij zijn zoon zag aankomen, rende hij hem tegemoet – iets wat een oosterse vader in die

sendiri. Allah memerintahkannya untuk menikahi Gomer, seorang pelacur. Hosea tahu bahwa Gomer akan tidak setia. Dan itulah yang terjadi. Gomer berselingkuh dan mengikuti jalannya sendiri. Namun Hosea tetap mencarinya.



Pernikahannya menjadi gambaran hidup tentang hubungan Allah dengan Israel. Seperti seorang istri yang tidak setia kepada suaminya, demikianlah Israel tidak setia kepada Allah. Tetapi seperti Hosea terus mencari istrinya, demikian pula Allah terus mencari umat-Nya. Seperti yang ditulis Paulus: *“Jika kita tidak setia, Dia tetap setia, karena Dia tidak dapat menyangkal diri-Nya.”* (2 Timotius 2:13)

3. Kerinduan Allah: supaya kita kembali

Allah berfirman dalam Hosea 5:15: *“Aku akan menarik diri ...sampai mereka mencari Aku.”* Allah tidak memaksa umat-Nya, tetapi merindukan mereka kembali.

Kemudian terdengar perkataan ini: *“Marilah kita berbalik kepada TUHAN. Ia telah menerkam, tetapi akan menyembuhkan kita.”* Di sini kita melihat hati Allah: Ia rindu umat-Nya berkata: *“Marilah kita kembali kepada TUHAN.”* Itulah pertobatan: kembali kepada Allah. Jika itu terjadi, kehidupan akan dipulihkan. Masa depan terbuka kembali.

Sungguh mengharukan melihat betapa rentannya Allah di sini. Seperti seorang yang dikhianati pasangannya dan terluka, tetapi masih berkata: *“Kekasihku, jika engkau kembali, Aku tetap ada untukmu. Aku tidak mau kehilanganmu.”*

Ketika manusia kembali kepada-Nya, Ia ada di sana. Seperti bapa dalam perumpamaan anak yang hilang. Ketika ia melihat anaknya datang dari jauh, ia berlari menyambutnya – sesuatu yang

tijd normaal gesproken niet deed, omdat het als onwaardig werd gezien. Maar deze vader doet het wel. Hij valt zijn zoon om de hals en kust hem. Zo is God.



4. Terugkeren is moeilijk

Terugkeren is niet gemakkelijk. Het vraagt dat we erkennen dat we verkeerd zaten. Het vraagt nederigheid, en dat breekt onze trots. Soms is het makkelijker om voor het eerst naar God te gaan dan om terug te keren nadat je bent afgedwaald.

Misschien herken je dat. Misschien ben je niet bewust bij God weggelopen, maar toch kan er ongemerkt afstand ontstaan. Zoals in een menselijke relatie: het leven wordt druk, je hebt weinig tijd voor elkaar, en langzaam groei je uit elkaar. Zo kan het ook gaan in onze relatie met God.

Daarom stelt deze tekst ons vragen:

- Hoe gaat het met ons gebedsleven?
- Wanneer nemen we tijd om de Bijbel te lezen?
- Wanneer zoeken we stilte om God te ontmoeten?
- Komen wij trouw naar Gods huis?
- Hoe geven we ruimte aan God in ons dagelijks leven?

pada masa itu tidak lazim bagi seorang ayah di Timur, karena menjatuhkan wibawa. Tetapi ayah ini melakukannya. Ia memeluk anaknya dan menciumnya. Demikianlah Allah.



4. Kembali itu tidak mudah

Kembali kepada Allah tidak mudah. Itu menuntut kita mengakui bahwa kita salah. Itu butuh kerendahan hati, dan itu menghancurkan kesombongan kita. Kadang lebih mudah datang kepada Allah untuk pertama kalinya daripada kembali setelah kita menjauh.

Mungkin Anda mengenalinya. Mungkin Anda tidak secara sadar meninggalkan Allah, tetapi tanpa disadari jarak makin jauh. Seperti dalam hubungan antar manusia: hidup menjadi sibuk, waktu untuk satu sama lain berkurang, dan perlahan-lahan hubungan itu merenggang. Demikian juga dalam hubungan kita dengan Tuhan.

Baiklah kita berefleksi secara pribadi:

- Bagaimana kehidupan doa kita?
- Kapan kita meluangkan waktu untuk membaca Alkitab?
- Kapan kita mencari keheningan untuk bertemu dengan Tuhan?
- Apakah kita setia datang ke rumah Tuhan?
- Bagaimana kita memberi ruang bagi Allah dalam kehidupan sehari-hari?

Toch mogen we bemoedigd zijn: terugkeer is moeilijk, maar voor God is niets onmogelijk. Hij kan zelfs wie het verst van Hem af is, vinden en weer dichtbij Hem brengen.

5. Illustratie: de roos buiten de vaas

Wie houdt hier van rozen? Bij sommige supermarkten geven ze zeven dagen garantie op de bloemen. Zeven dagen blijven ze mooi, maar natuurlijk alleen als ze in het water staan.

Stel dat ik een mooie roos neerleg, gewoon op de tafel, zonder water. Vandaag ziet hij er nog prachtig uit. Morgen misschien ook. Maar na een paar dagen kan hij verwelken. Niet omdat de roos slecht is, maar omdat hij los is geraakt van het water dat hem leven geeft.

Zo is het met ons leven: wie losraakt van God, raakt los van de Bron van leven. Daarom zegt God: **Keer terug naar Mij — en leef.** Zonder water kan een roos niet leven, zonder God kan een mens niet leven.



6. Afgoden van vandaag

In de tijd van Hosea waren afgoden van hout en steen. Vandaag zijn ze subtieler, maar nog steeds aanwezig. Alles wat de plaats van God inneemt, kan een afgod worden: geld, succes, bezit, status, relaties, verslavingen, of ons eigen ego.

Afgoderij betekent leven zonder God. En leven zonder God geeft uiteindelijk geen leven.

7. Vier beloften van God

In deze woorden van Hosea klinken vier prachtige beloften van God.

Namun kita boleh dikuatkan: kembali itu sulit, tetapi bagi Tuhan tidak ada yang mustahil. Ia sanggup menjangkau orang yang paling jauh dari-Nya dan membawa mereka kembali dekat kepada-Nya.

5. Ilustrasi: mawar di luar vas

Siapa di sini yang menyukai mawar? Di beberapa supermarket ada garansi tujuh hari untuk bunga. Tujuh hari tetap indah, tapi tentu saja jika berada di dalam air.

Bayangkan saya meletakkan mawar yang indah di sini, di atas meja, tanpa air. Hari ini bunga itu masih terlihat indah. Besok mungkin juga. Tetapi setelah beberapa hari, ia akan layu. Bukan karena mawarnya buruk, tetapi karena terlepas dari air yang memberi kehidupan.

Demikian juga dengan hidup kita: siapa terlepas dari Allah, terlepas dari Sumber kehidupan. Karena itu Tuhan berfirman: **Berbaliklah kepada-Ku dan hiduplah.** Tanpa air, mawar tidak dapat hidup. Tanpa Yesus, manusia tidak dapat hidup.



6. Berhala zaman sekarang

Pada zaman Hosea berhala terbuat dari kayu dan batu. Zaman sekarang lebih halus, tetapi tetap ada. Segala sesuatu yang menggantikan tempat Allah bisa menjadi berhala: uang, kesuksesan, harta benda, status, relasi, kecanduan, atau ego kita sendiri.

Penyembahan berhala berarti hidup tanpa Allah. Dan hidup tanpa Allah pada akhirnya tidak memberi kehidupan.

7. Empat janji Allah

Dalam perkataan Hosea ini terdengar empat janji indah dari Allah.

a. Hij zal genezen

“Hij heeft ons verscheurd, maar Hij zal ons genezen.” Veel mensen dragen wonden. Sommige wonden hebben we zelf veroorzaakt, andere wonden zijn ons aangedaan, en weer andere kunnen we niet verklaren. Maar God zegt: Ik wil genezen. Ik wil herstellen wat gebroken is.

Het beroemde schilderij *De terugkeer van de verloren zoon* van Rembrandt laat dit op een indrukwekkende manier zien. De vader legt twee handen op de rug van zijn teruggekeerde zoon. Wie goed kijkt, ziet dat die handen verschillend zijn: de ene hand (links) is groot en krachtig, de andere (rechts) zacht en teder.

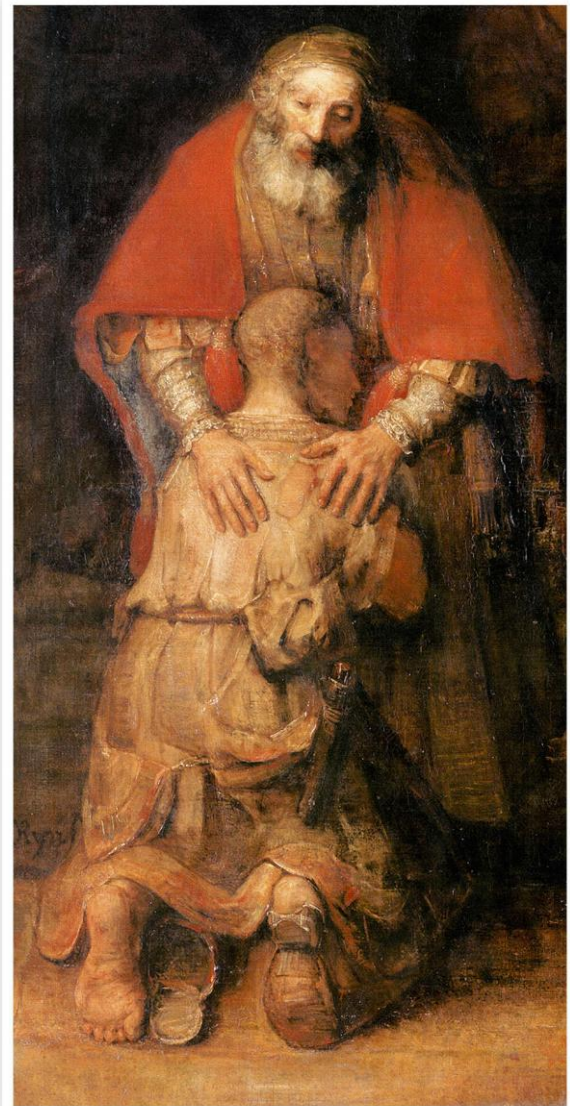


Wij kunnen hierin een beeld zien van wat Hosea zegt: God is de God die soms corrigeert en ons laat voelen dat we verkeerd zijn gegaan. Maar

a. Ia akan menyembuhkan

“Dia telah menerkam, tetapi akan menyembuhkan kita.” Banyak orang membawa luka. Ada luka yang kita sebabkan sendiri, ada yang dilakukan orang lain terhadap kita, dan ada juga yang tidak dapat kita jelaskan. Tetapi Allah berkata: Aku ingin menyembuhkan. Aku ingin memulihkan yang rusak.

Lukisan terkenal *Kembalinya anak yang hilang* karya Rembrandt menunjukkan hal ini dengan indah. Sang ayah meletakkan dua tangannya di punggung anaknya yang kembali. Jika kita perhatikan, kedua tangan itu berbeda: yang kiri besar dan kuat, yang kanan lembut dan penuh kasih.



Di sini kita dapat melihat gambaran dari apa yang dikatakan Hosea: Allah kadang mengoreksi kita dan membuat kita menyadari kesalahan kita.

dezelfde hand die corrigeert, is ook de hand die geneest en verbindt.

Wanneer de zoon uiteindelijk thuiskomt, doen beide handen nog maar één ding: ze omarmen hem. Zo is Gods hart. Hij wil niet dat wij verloren gaan, maar dat wij terugkeren — zodat Hij ons kan genezen.

b. Hij zal ons levend maken

Dan klinkt een prachtige belofte: *“Na twee dagen zal Hij ons levend maken, op de derde dag zal Hij ons doen opstaan.”* (HSV) Dit betekent dat God niet lang wacht met redden.

c. Zo zeker als de dageraad

Hosea zegt: *“Even zeker als de dageraad zal Hij komen.”* Elke ochtend komt de zon op. Niemand twijfelt daaraan. Zo zeker is Gods trouw. Wanneer wij Hem zoeken, zal Hij zich laten vinden.

d. Als regen die nieuw leven brengt

Hosea gebruikt nog een beeld: God komt als regen. De regen in Israël maakte het land vruchtbaar. Vooral de lenteregen in maart en april bracht nieuw leven op de akkers. Zo werkt God ook: Hij wast ons schoon, reinigt, vernieuwt en laat nieuw leven groeien.



8. Veertigdagentijd: terug naar God

Gemeente, wij bevinden ons in de lijdensweken van onze Heer Jezus Christus, de veertigdagentijd. Het is een tijd van bezinning, waarin we stilstaan bij de weg die Jezus gaat: de weg van vernedering, lijden en overgave.

In deze weken klinkt opnieuw een oproep tot bekering — niet als dreiging, maar als

Namun tangan yang sama juga adalah tangan yang menyembuhkan dan memulihkan.

Ketika anak itu kembali ke rumah, kedua tangan itu hanya melakukan satu hal: memeluknya. Demikianlah hati Allah. Ia tidak ingin kita binasa, tetapi kembali—supaya Ia dapat menyembuhkan kita.

b. Ia akan menghidupkan kita

Kemudian terdengar janji yang indah: *“Ia akan menghidupkan kita sesudah dua hari, pada hari ketiga Ia akan membangkitkan kita.”* Ini berarti: Allah tidak menunda lama untuk menyelamatkan.

c. Pasti muncul seperti fajar

Hosea berkata: *“Ia pasti muncul seperti fajar.”* Setiap pagi matahari terbit. Tidak ada yang meragukannya. Demikian pasti kesetiaan Allah. Ketika kita mencari Dia, Ia akan membiarkan diri-Nya ditemukan.

d. Seperti hujan yang membawa kehidupan

Hosea memakai gambaran lain: Allah datang seperti hujan. Hujan di Israel membuat tanah menjadi subur. Terutama hujan musim semi pada bulan Maret dan April membawa kehidupan baru di ladang. Demikianlah Allah bekerja: Ia membersihkan kita, menyucikan, memperbarui, dan menumbuhkan kehidupan baru.



8. Masa Prapaskah: kembali kepada Allah

Jemaat Tuhan, kita berada di minggu-minggu sengsara Tuhan Yesus, masa Prapaskah. Waktu untuk berefleksi. Waktu di mana kita merenungkan jalan yang ditempuh Yesus: jalan kerendahan, penderitaan dan penyerahan diri.

Di masa Prapaskah ini terdengar kembali panggilan untuk bertobat—bukan sebagai

uitnodiging. De woorden van Hosea passen daarom zo sterk bij deze periode: *“Kom, laten wij teruggaan naar de HEER.”*

De veertigdagentijd nodigt ons uit te onderzoeken waar we van God afgedwaald zijn en waar we moeten terugkeren, terug naar de Bron van leven.

9. De derde dag

De woorden van Hosea wijzen vooruit naar Pasen: *“Op de derde dag zal Hij ons doen opstaan.”* Eeuwen later stond Jezus op op de derde dag. Maar vóór die derde dag ging Hij eerst de weg van het kruis. Hij droeg de zonde van de wereld en gaf Zijn leven voor ons. Door Zijn dood en opstanding opent God de weg terug naar Hem. Door Zijn opstanding is er leven — nieuw leven voor iedereen die naar Hem terugkeert.

10. De uitnodiging vandaag

Geliefde gemeente, Gods uitnodiging klinkt vandaag opnieuw: **Keer terug naar de Heer en leef.**



Misschien voel je afstand. Misschien voelt je geloof droog. Maar God belooft: Hij zal komen als regen. Hij zal nieuw leven geven.

God is als een Vader die op de uitkijk staat. Hij wacht met open armen om mensen weer thuis te brengen bij Hem.

Zo zeker als de dageraad. Zo zeker als de regen

ancaman, tetapi sebagai undangan. Perkataan Hosea sangat sesuai dengan masa ini: *“Marilah kita berbalik kepada TUHAN.”*

Masa Prapaskah mengajak kita untuk memeriksa hidup kita: di mana kita telah menjauh dari Allah, dan di mana kita perlu kembali—kembali kepada Sumber kehidupan.

9. Hari yang ketiga

Perkataan Hosea menunjuk ke arah Paskah: *“Pada hari ketiga Ia akan membangkitkan kita.”* Berabad-abad kemudian, Yesus bangkit pada hari ketiga. Tetapi sebelum hari itu, Ia terlebih dahulu menempuh jalan salib. Ia memikul dosa dunia dan memberikan hidup-Nya bagi kita. Melalui kematian dan kebangkitan-Nya, Allah membuka jalan kembali kepada-Nya. Oleh kebangkitan-Nya ada kehidupan - kehidupan baru bagi tiap orang yang berbalik kepada-Nya.

10. Undangan hari ini

Jemaat terkasih, undangan Allah kembali terdengar hari ini: **Berbaliklah kepada Tuhan dan hiduplah.**



Mungkin Anda merasakan jarak. Mungkin iman Anda terasa kering. Tetapi Allah berjanji: Ia akan datang seperti hujan. Ia akan memberi kehidupan baru.

Allah seperti seorang Bapa yang menunggu penuh harap. Ia menunggu dengan tangan terbuka untuk membawa manusia pulang kepada-Nya.

Sepasti fajar. Sepasti hujan yang menyuburkan

die het land vruchtbaar maakt. Daarom klinkt vandaag opnieuw Gods uitnodiging: Keer terug naar de Heer en leef. Amen.

tanah. Karena itu hari ini terdengar kembali undangan-Nya: Berbaliklah kepada Tuhan dan hiduplah. Amin.